

AGS

Akademi Giriş Sınavı

öSYM Duyurusuna Göre
ULTRA
SERİSİ
2025

Türkiye Coğrafyası

Aktivasyon Kodu Burada!

Bu kitabı alan adaylara

**DİJİTAL EĞİTİM
PLATFORMU HEDİYE!**

1001 Çözümlü Soru
5 Çözümlü Deneme Sınavı Hediye

Dijital eğitim platformu
için karekodu okutunuz

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

SORU BANKASI

Çözümler hem kitapta,
hem de karekodda!

DATA
YAYINLARI

AGS
TÜRKİYE COĞRAFYASI

SORU BANKASI

Editör

Turgut MEŞE

Yazar

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir.
Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının
elektronik, mekanik yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı,
çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

ISBN

978-625-6200-51-7

Sertifika No

40447

Sayfa Tasarımı

Data Dizgi Grafik

Kapak Tasarımı

Data Grafik Tasarım

Baskı ve Cilt

Data Dijital Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 - 0 505 925 57 81

www.datayayinlari.com

bilgi@datayayinlari.com

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE FİZİKİ COĞRAFYASI

1. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

TEST 1	5
TEST 2	8
TEST 3	11
TEST 4	15
TEST 5	19
TEST 6	23

2. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ

TEST 1	27
TEST 2	30
TEST 3	34
TEST 4	38
TEST 5	42
TEST 6	46
TEST 7	50
TEST 8	53
TEST 9	56
TEST 10	59
TEST 11	62

3. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

TEST 1	65
TEST 2	69
TEST 3	73
TEST 4	77
TEST 5	81
TEST 6	85
TEST 7	89
TEST 8	94
TEST 9	98

TÜRKİYE BEŞERİ VE EKONOMİK COĞRAFYASI

4. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE NÜFUS VE YERLEŞME

TEST 1	101
TEST 2	105

TEST 3	109
TEST 4	113
TEST 5	117
TEST 6	121
TEST 7	125

5. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN EKONOMİK COĞRAFYASI

TEST 1	129
TEST 2	133
TEST 3	137
TEST 4	141
TEST 5	145
TEST 6	148
TEST 7	152
TEST 8	156
TEST 9	160
TEST 10	164
TEST 11	168

6. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ BÖLGELERİ

TEST 1	172
TEST 2	176
TEST 3	179
TEST 4	182
TEST 5	185
TEST 6	188
TEST 7	191

7. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLER

TEST 1	194
--------	-----

8. BÖLÜM: TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL KALKINMA PROJELERİ

TEST 1	197
--------	-----

ÇÖZÜMLER	201
----------	-----

CEVAP ANAHTARI	254
----------------	-----

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI KONUMU

1. BÖLÜM

Çözümler için karekodu okutunuz.

TEST 1

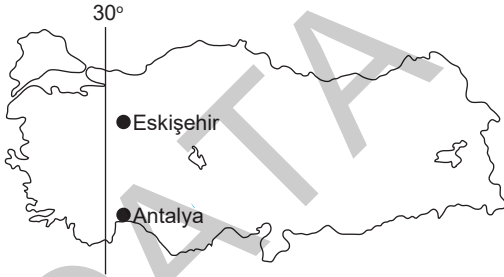
TÜRKİYE'NİN COĞRAFI KONUMU

1. Matematik konum (mutlak konum) birçok özelliği etkilemektedir.

Aşağıdakilerden hangisi matematik konumla açıklanan bir özellik değildir?

- A) Karadeniz kıyılarında gece – gündüz sıcaklık farklarının düşük olması
- B) Karadeniz kıyılarında gece – gündüz süre farklarının fazla olması
- C) Muğla kıyılarında sıcaklığın İzmit kıyılarından yüksek olması
- D) Torosların güney yamacında güneşlenmenin kuzey yamaçlara göre fazla olması
- E) Konya ile Ankara'nın yerel saatleri arasındaki farkın az olması

2.

Yukarıdaki haritada konumları verilen Antalya ve Eskişehir kentleri yaklaşık aynı boylamda yer almaktadırlar.

Buna göre Antalya ve Eskişehir'de aşağıdaki özelliklerden hangisinin yıl boyunca aynı olduğu söylenebilir?

- A) Güneşin doğuş saatinin
- B) Öğle vakitlerinin
- C) Güneş ışınlarının geliş açılarının
- D) Alacakaranlık sürelerinin
- E) Gece uzunluklarının

3. Gece ve gündüz uzunlukları enleme bağlı olarak değişir.

Aşağıda verilen tarihlerden hangisinde Adana'da gündüzler Samsun'dakinden daha uzun olur?

- A) 21 Mart
- B) 3 Ocak
- C) 21 Haziran
- D) 23 Eylül
- E) 4 Temmuz

4. Türkiye'nin konumunu belirleyen coğrafi koordinatlardan yararlanılarak aşağıdaki özelliklerden hangisi hakkında bilgi elde edilemez?

- A) Yerel saat farkları
- B) Gündüz uzunlukları
- C) Bulunduğu iklim kuşağı
- D) Dağların uzanışı
- E) Öğle vaktindeki gölge yönleri

5. Bazı özellikler ülkenin bulunduğu enlemlerden etkilenir.

Türkiye'de aynı enlemdede yer alan iki merkezin hangi özelliklerinin aynı olması beklenmez?

- A) Ekvator'a uzaklıklarının
- B) Güneş ışınlarının geliş açısının
- C) Denize göre konumlarının
- D) Gece - gündüz sürelerinin
- E) Çizgisel hızlarının

TEST
6

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

1. 21 Aralık'ta aşağıdaki şehirlerin hangisinde gölge boyu daha uzundur?

- A) Antalya B) Mardin C) Muş
D) Edirne E) Konya

2. Aşağıdaki şekillerde aynı gün ve aynı saatte güneşin Ankara ile Erzincan'da görünümü gösterilmiştir.

Buna göre Güneş'in bu iki merkezde ufukta farklı konumda görülmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklimlerinin farklı olması
B) Enlem derecelerinin farklı olması
C) Yüksekliklerinin farklı olması
D) Yeryüzü şekillerinin farklı olması
E) Boylam derecelerinin farklı olması

3. Türkiye'nin coğrafi konumunun aşağıdakilerden hangisine etkisi yoktur?

- A) Ticaretin gelişmesine
B) Çeşitli tarım ürünlerinin yetiştirilmesine
C) Ulaşımın gelişmesine
D) Çeşitli madenlerin oluşumuna
E) Yağış rejimine

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin matematik konumunun sonuçlarından biri değildir?

- A) Subtropikal iklim kuşağında olması
B) Ekvator'a ve başlangıç meridyenine olan uzaklığı
C) Dört mevsimin belirgin yaşanması
D) Ocak ayının oldukça soğuk olması
E) En yağışlı yerin Doğu Karadeniz olması

5. Enleme bağlı olarak Ankara'dan aşağıdaki illerden hangisine gidilirken sıcaklığın düşmesi beklenir?

- A) Konya B) Adana C) Şanlıurfa
D) Isparta E) Tokat

6. 15° doğu boylamında yerel saat 14.00 iken aynı anda 15° batı boylamında yerel saat kaçtır?

- A) 10:00 B) 12:00 C) 14:00
D) 16:00 E) 18:00

7. Türkiye'de aşağıdaki kentlerden hangisinde Dünya'nın çizgisel dönüş hızı daha fazladır?

- A) Bursa B) Konya C) Samsun
D) Hatay E) Elazığ

TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ

2. BÖLÜM

Çözümler için karekodu okutunuz.

TEST 1

TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ

1. Türkiye'de genç – kırıklı yapıda arazilerin yaygın olması depremlerin sık ve şiddetli olmasına yol açar.

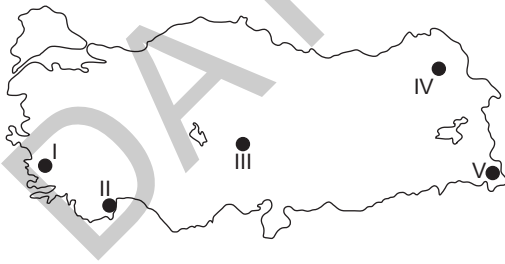
Türkiye'de yer yapısının bu özelliği aynı zamanda aşağıda verilenlerden hangisinin nedenidir?

- A) Karstik arazilerin fazlalığının
B) Jeotermal kaynakların yaygınlığının
C) Yağış rejimlerinin düzensizliğinin
D) Toprak özelliklerinin farklılığının
E) Bitki örtüsünün farklılığının

2. Aşağıdaki yörelerden hangisinde volkanik araziler diğerleri kadar yaygın değildir?

- A) Ürgüp – Göreme Yöresi
B) Konya Bölümü'nün güneyi
C) Taşeli Yöresi
D) Van Gölü çevresi
E) Kula Yöresi

3.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen yerlerle ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisi doğru değildir?

- A) I'deki akarsularda şelaleler yaygın olarak görülür.
B) II'de falez oluşumları yaygındır.
C) III'te volkanik tüfler üzerinde oluşmuş şekiller görülür.
D) IV'te yüksek platolar yer alır.
E) V'teki dağların zirvesinde buzullar bulunmaktadır.

4. Karadeniz Bölgesi'nde akarsular, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerinde rüzgârlar, yüksek dağlarda ise buzullar en etkili dış kuvvetlerdendir.

Buna göre Türkiye'de dış kuvvetlerin etkilerinin dağılışında aşağıdaki özelliklerden hangisinin belirleyici olduğu söylenebilir?

- A) İklim özelliklerinin
B) Enlem etkisinin
C) Toprak yapısının
D) Bitki örtüsünün
E) Kayaç yapısının

5. Aşağıdakilerden hangisi Doğu Karadeniz kıyılarında görülen yer şekillerindedir?

- A) Enine kıyı
B) Delta ovası
C) Fiyort tipi kıyı
D) Haliç
E) Falez (yalıyar)

6.

- Sıcaklığın yüksek olması,
- Yağışların fazla olması,
- Kolay çözülen kayaçların varlığı

yer kabuğunda kimyasal çözünmeyi artıran etkenlerdir.

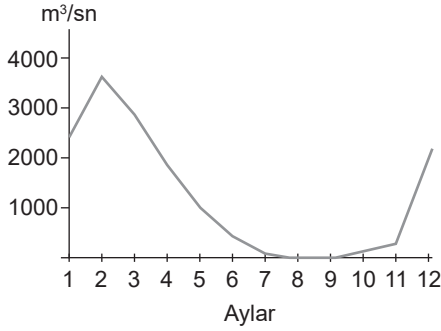
Buna göre aşağıdaki illerden hangisinde kimyasal çözünmenin daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) Antalya   B) Konya   C) Erzurum
D) Mardin   E) Eskişehir

TEST
11

TÜRKİYE'NİN YER ŞEKİLLERİ

1. Aşağıdaki grafikte, Türkiye'deki bir akarsuyun aylık ortalama akımı gösterilmiştir.

Bu grafikten yararlanarak aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi edinilemez?

- A) Akış rejimi
B) Delta ovası oluşturduğu
C) Taşıdığı yıllık ortalama su miktarı
D) Yaz mevsiminde kuruyup kurumadığı
E) Kar ve buz sularıyla beslenip beslenmediği
2. Aşağıdaki akarsularımızdan hangisi ülkemiz sınırları içinden kaynağını alıp sınırlarımız dışında denize dökülmemektedir?
- A) Fırat
B) Dicle
C) Aras
D) Kura
E) Göksu

3. Sirk çukurluklarından taşan buzulların vadileri kaplamasıyla oluşur. Ülkemizde bu tip buzullara Hakkari'deki Buzul Dağı (Cilo) üzerinde rastlanılır.

Yukarıda özelliği verilen ve Türkiye'de görülen buzul tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Glasiye buzulu
B) Örtü buzulu
C) Takke buzulu
D) Aysberg
E) Vadi buzulu

4. Yer altı veya yer üstü gideğeni olmayan, böylece fazla sularını dışa akıtamayan göllerin suları acı veya tuzlu olur.

Aşağıdaki göllerden hangisi bu duruma örnek gösterilemez?

- A) Van Gölü
B) Tuz Gölü
C) Beyşehir Gölü
D) Acıgöl
E) Eber Gölü

5. Doğu Anadolu'daki akarsular hangi özelliklerinden dolayı hidroelektrik üretimi açısından değerlidir?

- A) Bol su taşımaları
B) Rejimlerinin düzensiz olması
C) Sulama imkânları sağlamaları
D) Hızlı akışları
E) İlkbaharda çok su geçirmeleri

6. Akdeniz'in tuzluluk oranı Karadeniz'e göre daha fazladır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Akdeniz'in tuzluluk oranının daha fazla olmasının nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Yaz mevsiminin sıcak ve kurak geçmesi
B) Ekvator'a daha yakın olması
C) Sıcaklık ortalamasının daha yüksek olması
D) Ortalama derinliğinin daha fazla olması
E) Buharlaşma miktarının daha fazla olması

7. Oluşum özelliklerine göre, Türkiye'nin dağları volkanik ve orojenik (kıvrımlı-kırıklı) dağlar olmak üzere ikiye ayrılır.

Buna göre aşağıdaki dağlardan hangisi oluşum yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Köroğlu Dağları
B) Binboğa Dağları
C) Karacadağ
D) Canik Dağları
E) Kaçkar Dağı

TÜRKİYE’NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

3. BÖLÜM

Çözümler için karekodu okutunuz.

TEST
1

TÜRKİYE’NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ

1. Aşağıdakilerden hangileri sıcaklığın yükseklikle değiştiğini kanıtlayan özelliklerden biridir?

- A) Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında sıcaklıkların farklı olması
- B) Dağların güney yamaçlarında kalıcı karların yüksekte başlaması
- C) Edirne’de günlük sıcaklık farklarının İstanbul’a göre daha fazla olması
- D) Marmara Bölgesi’nde geçiş tipi iklim özelliklerinin görülmesi
- E) Iğdır’da sıcaklıkların Erzurum’dan yüksek olması

2. Türkiye’de farklı yörelerde farklı iklim özelliklerinin görülmesinde çeşitli etkenler rol oynamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de bir yörenin iklimini etkileyen özelliklerden biri değildir?

- A) Akarsuların rejimi
- B) Güneş ışınlarının geliş açısı
- C) Yükselti
- D) Bakı etkisi
- E) Denize göre konum

3.

- I. Çukurova
- II. Konya Ovası
- III. Bafra Ovası
- IV. Iğdır Ovası

Buldukları çevrenin coğrafi özellikleri göz önüne alındığında yukarıdaki ovalardan hangilerinde kışların daha ılıman geçtiği söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Antalya’da ve Ankara’da bir dağ yamacında bulunan iki yörede indirgenmiş sıcaklıkların birbirinden farklı olmasının nedeni aşağıdaki özelliklerden hangisi olamaz?

- A) Yükseklik
- B) Enlem
- C) Denize göre konum
- D) Bakı
- E) Nemlilik

5.

- I. Sibiryaya
- II. Asor
- III. İzlanda
- IV. Basra

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye iklimi üzerinde etkili olan alçak basınç merkezleridir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

6. Matematik konum özelliklerinin doğal ve beşeri olaylar üzerinde önemli etkileri vardır.

Aşağıdaki özelliklerden hangisi üzerinde enlemin etkili olduğu ileri sürülemez?

- A) Akdeniz kıyılarından Ege ve Marmara kıyılarına doğru maki üst sınırının alçalması
- B) Erzurum’un yıllık ortalama sıcaklığının, Ankara’nın yıllık ortalama sıcaklığından düşük olması
- C) Türkiye’de deniz turizminin en uzun süreyle Akdeniz kıyılarında yapılması
- D) Kışın Ankara’da gece sürelerinin Antalya’dakinden uzun sürmesi
- E) Türkiye’de güneyden esen rüzgârların sıcaklığı artırması

TEST
9TÜRKİYE'NİN İKLİMİ VE BİTKİ
ÖRTÜSÜ

1.

- I. Kuzeydoğudan gelip Karadeniz üzerinden esen rüzgârlar
- II. Güneyden gelip kıyı dağlarını aşarak esen rüzgârlar
- III. Kuzeybatıdan gelip Karadeniz üzerinden, esen rüzgârlar

Yukarıda esiş yönleri verilen rüzgârlardan hangileri kışın Karadeniz Bölgesi'nde kar erimelerine neden olabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

2.

- I. Bitki örtüsünün gür olması
- II. Kıyılarından soğuk su akıntısının geçmesi
- III. Yüksek enlemlerde bulunması
- IV. Yüzey şekillerinin engebeli olması

Deniz kıyısında bulunan bir kentte sıcaklıkların düşük olması yukarıdaki faktörlerden hangilerine bağlıdır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız IV   C) I ve III
D) II ve III   E) II ve IV

3. İç Anadolu Bölgesi ile yaklaşık aynı enlemler arasında bulunmasına rağmen, Doğu Anadolu Bölgesi'nde kış mevsiminin daha sert ve uzun geçmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğusunda büyük bir kara parçası bulunmasından
B) Deniz etkisine kapalı olmasından
C) Bölgenin sık sık yüksek basınç merkezi olmasından
D) Sibiryaya termik yüksek basıncının etkisi altından
E) Ortalama yükseltisinin fazla olmasından

4. Türkiye'de çeşitli iklimlerin görülmesi aşağıdakilerden hangisini en az etkiler?

- A) Ulaşım hizmetlerini
B) Tarım ürünlerinin çeşitliliğini
C) Orman dağılışını
D) Toprak çeşitlerini
E) Akarsu uzunluklarını

5.

- Ekvator'a yaklaştıkça sıcaklık artar.
- Dağların Güneş'e bakan yamacı diğer yamacına göre daha sıcaktır.

Buna göre temmuz ayında aşağıda verilen yerlerdeki dağlardan hangisinin sıcaklığı daha fazladır?

- A) Küre Dağları'nın kuzey yamacı
B) Bozdağlar'ın güney yamacı
C) Bolkar Dağları'nın güney yamacı
D) Sultan Dağları'nın kuzey yamacı
E) Güneydoğu Torosların kuzey yamacı

6. Herhangi bir makro iklim bölgesinde bulunan fakat bulunduğu bölgede etkili olan iklim tipinden, farklı iklim özelliklerine sahip, daha küçük alana mikroklima alanı denir.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi ülkemizde mikroklima alanında ortaya çıkan bir sonuç değildir?

- A) Iğdır Ovası'nda pamuk üretimi
B) Rize Yöresi'nde turunçgil üretimi
C) Ergene Havzası'nda ayçiçeği üretimi
D) Anamur'da muz üretimi
E) Rize'de çay üretimi

TÜRKİYE'DE NÜFUS VE YERLEŞME

4. BÖLÜM

Çözümler için karekodu okutunuz.

TEST 1

TÜRKİYE'DE NÜFUS VE YERLEŞME

1. Türkiye'de nüfus artış hızı son yıllarda düşmüş, 2022 yılında binde 7,1 olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de nüfus artışını etkileyen faktörlerden biri değildir?

- A) Dış göçler
- B) İç göçler
- C) Sağlık ve beslenme koşulları
- D) Savaşlar
- E) Doğumlar ve ölümler

2. Türkiye Avrupa ülkelerine göre genç nüfuslu bir ülkedir.

Türkiye'nin Avrupa ülkelerine göre genç nüfuslu bir ülke olması aşağıdaki özelliklerden hangisinin sonucudur?

- A) İç göçlerin hızlı olmasının
- B) Çalışanların yaş ortalamasının düşük olmasının
- C) Nüfus artış hızının yüksek olmasının
- D) Şehirleşme oranının fazla olmasının
- E) Bazı yörelerde dağınık yerleşmelerin yaygın olmasının

3. Bir yörede ekonomik etkinliklerin gelişmesi nüfuslanmayı artırır.

Akdeniz Bölgesi'nde nüfusu en fazla olan Adana ve Antalya illerinde nüfusun fazla olmasında aşağıdaki etkinliklerden hangisinin etkisinin fazla olduğu söylenemez?

- A) Madencilik
- B) Tarım
- C) Endüstri
- D) Turizm
- E) Ticaret

4. Ekonomik etkinliklerin çeşitlilik gösterdiği gelişmiş yörelerde nüfus yoğunluğu fazladır.

Aşağıdaki platolardan hangisinde nüfus yoğunluğu fazladır?

- A) Taşeli Platosu
- B) Obruk Platosu
- C) Erzurum – Kars Platosu
- D) Uzunyayla Platosu
- E) Kocaeli Platosu

5. Türkiye'nin bazı yörelerinde aritmetik nüfus yoğunluğu çok düşüktür.

Aşağıdakilerden hangisi bir yörede nüfus yoğunluğunun düşük olmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) Ulaşım koşullarının elverişsiz olması
- B) Endüstri ve ticaretin gelişmemiş olması
- C) Tarıma elverişli arazilerin az olması
- D) Tarım ürünü çeşidinin fazla olması
- E) İklim özelliklerinin elverişsiz olması

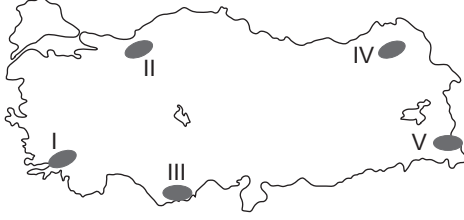
6. Türkiye'de nüfus artış hızı son yıllarda düşmekte olsa da Avrupa ülkelerine göre yüksektir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de nüfusun hızlı artmasının olumsuz sonuçları arasında değildir?

- A) Demografik yatırımların fazla olması
- B) Konut sorununun artması
- C) İşsizliğin artması
- D) Planlı şehirleşmenin gerçekleşmesi
- E) Kişi başına düşen milli gelirin azalması

**TEST
7**
**TÜRKİYE'DE NÜFUS VE
YERLEŞME**

1.

Yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış yerlerden hangilerinde nüfusun seyrek olmasında iklim ve yer şekilleri ikisi birden etkilidir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve IV
D) III ve IV   E) IV ve V

2. Bazı yerleşim merkezlerinde ekonomik etkinliklerin niteliği nedeniyle yaz ve kış nüfusları arasında farklılıklar görülür.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde mevsimlere göre nüfusun farklılaşması diğerlerinden farklı bir nedene dayanır?

- A) Fethiye   B) Ordu   C) Çeşme
D) Alanya   E) Muğla

3. Ülkemizde nüfus yoğunluğu bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir.

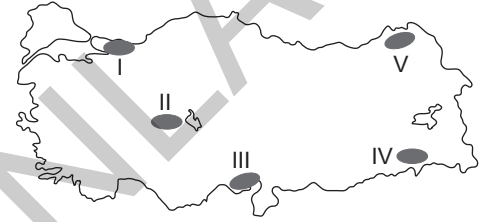
Aşağıdakilerden hangisi bu farklılığa en az etki eden unsurlardandır?

- A) Ulaşımın kolay olması
B) Sanayi ve ticaretin canlı olması
C) Turizm faaliyetlerindeki canlılık
D) İklim koşullarının elverişliliği
E) Akarsu ağının yoğunluğu

4. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde meydana gelen nüfus artışının nedenlerinden biri olamaz?

- A) Sağlık hizmetlerinin gelişmesi
B) Doğum oranının fazla olması
C) Yaşam süresinin kısalması
D) Dışarıdan göçlerin alınması
E) Savaşların azalması

5.

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış yerlerdeki göç durumları ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. bölge sanayi ve ulaşımın gelişmesine bağlı olarak sürekli göç alır.
B) II. bölge tarımda makineleşmeye bağlı olarak göç verir.
C) III. bölge tarımsal faaliyetlerden dolayı sürekli göç alır.
D) IV. bölge yer altı kaynağına bağlı olarak göç alır.
E) V. bölge yer şekilleri engebeli ve tarım alanları az olduğu için göç verir.

6.

- I. İklim
II. Yer şekilleri
III. Yer altı kaynakları
IV. Denize göre konum

Türkiye'de nüfusun dağılışında etkili olan en önemli iki etmen yukarıdakilerden hangileridir?

- A) I ve II   B) II ve IV   C) II ve III
D) I ve IV   E) I ve III

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK COĞRAFYASI

5. BÖLÜM

Çözümler için karekodu okutunuz.

TEST
1

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK
COĞRAFYASI

1. Tarım alanında makine ve gübreleme olanaklarının artmasına rağmen verimin yıldan yıla değişmesinin nedeni;

- I. Tarımın iklime bağlı kalması
- II. Nüfusun hızlı artması
- III. Etkili – dikili alanların azalması

yukarıdakilerden hangileridir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

2.

- I. Tarım ürünleri
- II. Ham madde
- III. Sanayi ürünleri

Bir ülkenin ihracatında yukarıdakilerden hangileri fazla olursa o ülke gelişmemiş sayılır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I ve III

3.

- I. Artvin - Hopa
- II. Muğla - Yatağan
- III. Kahramanmaraş - Afşin - Elbistan
- IV. Zonguldak - Çatalağzı
- V. Denizli - Sarayköy

Yukarıda verilen termik santrallerden hangisi taş kömürü ile çalışmaktadır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Türkiye'de tarım ürünlerinin çeşitlilik göstermesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Yer şekillerinin çeşitli olması
B) Denizlerin etkisi
C) Yükselti farkları
D) Tarımda makineleşme
E) Dağların uzanış yönleri

5. Sanayi tesislerinin yeri belirlenirken ham maddeye yakınlık da dikkate alınmaktadır.

Buna göre aşağıdaki sanayi tesisi ve kuruldukları yerler dikkate alındığında hangisinde ham maddeye yakınlık etkili olmamıştır?

- A) Batman → Petro-kimya
B) Bursa → Konserve
C) Adana → Pamuklu dokuma
D) Elazığ → Ferro-krom
E) Karabük → Demir-çelik

6. Türkiye'de yer şekillerinin dağlık ve engebeli olması; tarım, sanayi ve ulaşım gibi faaliyetleri olumsuz yönde etkilemektedir. Ancak dağlık alanlarda kış sporları ve kış turizmi son yıllarda gelişmeye başlamıştır.

Buna göre aşağıda verilen dağlarımızdan hangilerinde kış turizminin geliştiği söylenemez?

- A) Palandöken   B) Uludağ   C) Erciyes
D) Elmadağ   E) Kazdağı

TEST
11TÜRKİYE'NİN EKONOMİK
COĞRAFYASI

1. Türkiye'de aşağıdaki ürünlerden hangisinin tarımı diğerlerine göre daha yenidir?

- A) İncir B) Yulaf C) Buğday
D) Arpa E) Kivi

2.

- Kırıkkale
- İzmit
- İzmir

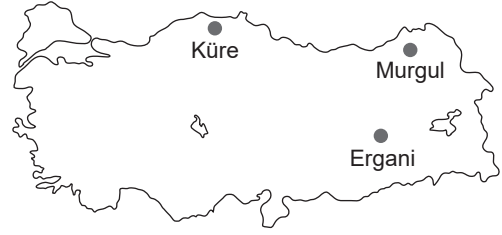
Yukarıda verilen kentlerin üçünde de ortak olarak gelişen sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Silah sanayi
B) Orman sanayi
C) Kağıt sanayi
D) Petro-kimya sanayi
E) İlaç sanayi

3. Türkiye'nin dış ticaretiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Avrupa Birliği ülkeleri hem dış alımda hem de dış satımda önemli bir paya sahiptir.
B) Toplam dış satım gelirlerinin yarıdan fazlasını endüstri ürünleri oluşturur.
C) Dış satımda tarım ürünleri payı giderek azalsa da önemli bir yere sahiptir.
D) Türkiye'nin coğrafi konumu transit ticaretin gelişmesine elverişlidir.
E) Tarım gelirleri dış ticaret açığını kapatabilecek düzeye gelmiştir.

4.

Haritada verilen yerlerde çıkarılan maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demir B) Bakır C) Taş kömürü
D) Linyit E) Kurşun

5. Aşağıdaki yer altı zenginliklerinin hangisinden enerji elde edilmez?

- A) Taş kömürü B) Petrol C) Doğal gaz
D) Linyit E) Volfram

6. Ülkemizde sanayi tesislerinin dağılışıyla ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Kükürt yatakları zengin olduğu için Keçiözümlü'de kükürt endüstrisi gelişmiştir.
B) İskenderun demir madeni bakımından zengin yataklara sahip olduğu için burada demir-çelik fabrikası kurulmuştur.
C) Karadeniz Bölgesi ulaşım kolaylığından dolayı sanayinin en çok geliştiği bölgedir.
D) Doğu Anadolu Bölgesi'nde enerji üretimi fazla olduğu için sanayi gelişmiştir.
E) Ham madde bakımından zengin olduğu için İstanbul'da sanayi çok gelişmiştir.

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI BÖLGELERİ

TEST

1

TÜRKİYE'NİN COĞRAFI BÖLGELERİ

1. Aşağıdakilerden hangisi Karadeniz Bölgesi'ni bütün bölgelerden ayıran bir özellik değildir?

- A) Taş kömürü işletmelerinin bulunması
- B) Ladin ormanlarının bulunması
- C) Çay yetiştiriciliğinin yapılması
- D) Kıyı kesimlerinde yağış rejiminin düzenli olması
- E) Kıyılarda falezler (yalıyarlar) oluşması

2. Aşağıda Karadeniz Bölgesi ile ilgili verilen özelliklerden hangisi doğru değildir?

- A) Kentleşme oranı en düşük olan bölgedir.
- B) Dağınık yerleşmelerin en yaygın olduğu bölgedir.
- C) Demir-çelik endüstrisi gelişmiştir.
- D) Petro-kimya endüstrisi gelişmiştir.
- E) En fazla orman oranına sahip olan bölgedir.

3.

- Eğimli arazilerin fazla olması
- Yıllık yağış miktarının fazla olması
- Killi toprak ve ana kayanın fazla olması

Karadeniz Bölgesi'nde yukarıda verilen özellikler aşağıdakilerden hangisinin fazla olmasına neden olmuştur?

- A) Tarım alanlarının
- B) Heyelan olaylarının
- C) Küçükbaş hayvancılığın
- D) Depremlerin
- E) Dalga biriktirmelerinin

4. Akdeniz Bölgesi'nin kıyı kesimlerinde deniz turizmi gelişmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Akdeniz Bölgesi'nde yer alan turistik yörelerden biri değildir?

- A) Didim
- B) Kemer
- C) Finike
- D) Manavgat
- E) Kaş

5. Batı Karadeniz Bölümü'nde enerji tüketiminin Doğu Karadeniz Bölümü'ne göre daha fazla olmasına Batı Karadeniz Bölümü'nün hangi özelliği neden olmuştur?

- A) İşlek limanlarının olması
- B) Yağış rejiminin düzenli olması
- C) Ağır sanayinin gelişmiş olması
- D) Nüfusun fazla olması
- E) Enerji kaynaklarının çeşitlilik göstermesi

6.

- I. Pamuk
- II. Mısır
- III. Buğday
- IV. Fındık

Karadeniz kıyılarında yaz kuraklığının görülmemesi yukarıdaki bitkilerden hangilerinin yetiştirilmesini güçleştirir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

TEST
7

**TÜRKİYE'NİN COĞRAFI
BÖLGELERİ**

1. Marmara Bölgesi'nde Çatalca – Kocaeli, İç Anadolu Bölgesi'nde Yukarı Sakarya, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ise Orta Fırat Bölümü buldukları bölgelerin diğer bölümlerine göre ekonomik yönden daha fazla gelişmişlerdir.

Bu durumun ortaya çıkmasında,

- I. Yer altı kaynakları
- II. İklim özellikleri
- III. Ulaşım imkânları
- IV. Turizm faaliyetleri

yukarıdakilerden hangileri bu üç bölümün ortak özelliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) Yalnız IV
D) I ve II   E) II ve III

2. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin ekonomisinde aşağıdakilerin hangisinden elde edilen gelirin payı diğerlerinden daha azdır?

- A) Petrol üretimi
- B) El sanatları
- C) Enerji üretimi
- D) Tarım üretimi
- E) Hayvansal ürünler

3. Türkiye'de enerji tüketiminin en az ve en çok olduğu bölgeler aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir?

	En az	En çok
A)	Güneydoğu Anadolu	Marmara
B)	İç Anadolu	Akdeniz
C)	Karadeniz	Ege Bölgesi
D)	Doğu Anadolu	Marmara
E)	Akdeniz	Doğu Anadolu

4. Akdeniz Bölgesi'nde yıl boyunca birden fazla ürün alınır. Yıl içinde birden fazla ürün alma yönünden en elverişsiz bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marmara   B) Ege   C) Karadeniz
D) Güneydoğu   E) Doğu Anadolu

5. Marmara Bölgesi'nde ekili - dikili alanların oranı fazladır.

Bu durum aşağıdakilerin hangisi ile ilgilidir?

- A) Makineli tarımın yapılması
- B) Yer şekillerinin sade olması
- C) Geçiş ikliminin görülmesi
- D) Türetici nüfusun fazla olması
- E) Akarsu ağının sık olması

6. Aşağıda verilen volkanik dağlardan hangisi Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer almamaktadır?

- A) Karacadağ
- B) Süphan
- C) Tendürek
- D) Ağrı
- E) Nemrut

7. Atatürk ve Karakaya barajlarının bölgeye sağlayacağı faydalar göz önünde bulundurulduğunda aşağıdakilerden hangisi en başta gelir?

- A) Tarımda üretimin artması
- B) Doğal bitki örtüsünün zenginleşmesi
- C) Tatlı su balıkçılığının gelişmesi
- D) Su taşkınlarının önlenmesi
- E) Turizm gelirlerinin artması

TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLER

TEST 1

TÜRKİYE'DE DOĞAL AFETLER

1. Türkiye'de büyük fay hatlarının bulunduğu yerlerdeki ovalar deprem riski fazla olan yerlerdir.

Buna göre aşağıdaki ovalardan hangisinin deprem riski açısından tehlikeli olduğu söylenebilir?

- A) Harran Ovası
- B) Ceylanpınar Ovası
- C) Konya Ovası
- D) Ergene Havzası
- E) Amik Ovası

2. Türkiye'nin doğal özellikleri göz önüne alındığında aşağıdaki akarsulardan hangisinin havzasında depremlerin daha az etkili olduğu söylenebilir?

- A) Büyük Menderes
- B) Ergene
- C) Çoruh
- D) Asi
- E) Aras

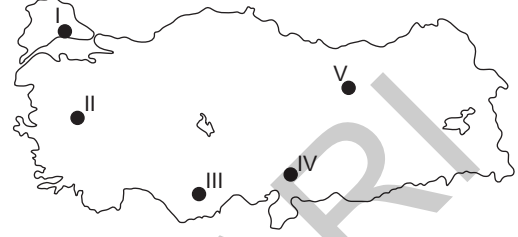
- 3.
- Vadilerin derin olmaması,
  - Yağışların ve kar erimelerinin fazla olması,
  - Yağış rejiminin düzensiz olması

akarsu taşkınlarını (sel baskınlarını) artırır.

Buna göre aşağıdaki yörelerden hangisinde akarsu taşkınlarının daha az olması beklenir?

- A) Çatalca - Kocaeli Bölümü
- B) Ergene Havzası
- C) Yukarı Murat - Van Bölümü
- D) Doğu Karadeniz Bölümü
- E) Orta Karadeniz Bölümü

4. Kırıklı yapıların yaygın olduğu yerlerde şiddetli depremler görülebilmektedir.

Buna göre yukarıdaki haritada verilen yerlerden hangisinde can ve mal kaybına yol açabilecek şiddette depremlerin görülmesi beklenmez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Türkiye'de önemli doğal afetlerden biri de heyelanlardır.

Arazilerinin jeomorfolojik özellikleri göz önüne alındığında Türkiye'de heyelanların en çok görüldüğü illerden biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Artvin
- B) Edirne
- C) İzmir
- D) Konya
- E) Şanlıurfa

6. Türkiye'de don olaylarının görülmesinde karasallık ve yükseklik etkilidir.

Buna göre aşağıdaki illerden hangisinde don olaylı gün sayısının daha fazla olması beklenir?

- A) Tekirdağ
- B) Balıkesir
- C) Ankara
- D) Kars
- E) Mardin

TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL KALKINMA PROJELERİ

8. BÖLÜM

Çözümler için karekodu okutunuz.

TEST
1

TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL KALKINMA PROJELERİ

1. Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi (ZBK) 'nin uygulama alanında aşağıda verilen faaliyetlerden hangisi için proje kapsamındaki illerden gerekli ham madde sağlanamaz?

- A) Kereste üretimi
- B) Kağıt üretimi
- C) Tekstil sanayi
- D) Hayvansal ürünlere dayalı sanayi
- E) Termik elektrik

2. Aşağıdaki illerden hangisi Doğu Anadolu Projesi (DAP) kapsamında olan iller arasında değildir?

- A) Kars
- B) Mardin
- C) Elazığ
- D) Erzincan
- E) Van

3. GAP, ülkenin hidroelektrik enerji üretimine katkı sağlamaktadır. 2019 yılı itibarıyla 14 hidroelektrik santrali (HES) tamamlanmış; GAP enerji yatırımlarında % 91,2 oranında fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. İşletmeye alınan HES'lerle bölgede yılda 20,6 milyar kilovat-saat elektrik üretimi kapasitesi oluşturulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi GAP bünyesinde yer alan hidroelektrik enerji santrallerinden biri değildir?

- A) Atatürk
- B) Karakaya
- C) Borçka
- D) Batman
- E) Dicle

4. Ülkemizde ekonomik açıdan yeterince gelişmemiş ancak kalkınma potansiyeline sahip bölgeler mevcuttur. Bu tür bölgelerin gelişebilmesi için bölgesel kalkınma projeleri yapılmıştır. Hazırlanan kalkınma projeleri ile bölgelerin zayıf ve güçlü yönleri tespit edilmiştir. Bazı bölgelerde projeler uygulanmaya başlamışken bazı bölgelerde de projelerin uygulanabilmesi için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Ülkemizde hazırlanan bölgesel kalkınma projelerinin genel amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Kalkınmayı hızlandıracak yatırımları yapmak
- B) Kırsal alanda nüfus artış hızını düşürmek
- C) Bölgeyi sanayi ve hizmet merkezi hâline getirmek
- D) Bölge dışına yapılan göçleri azaltmak
- E) Kişi başına düşen milli gelir ile istihdamı artırmak

5. Aşağıda verilenlerden hangisi Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) 'nin amaçlarından biri değildir?

- A) Açık deniz balıkçılığını geliştirmek
- B) Turizmi canlandırmak
- C) Sürdürülebilir kalkınma sağlamak
- D) Sanayiye geliştirmek
- E) Halkın refah düzeyini artırmak

6. Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP)'nin amaçlarından biri de turizmi geliştirmektir.

Buna göre Doğu Karadeniz Projesi'nin uygulama alanı;

- I. mağara turizmi,
- II. yayla turizmi,
- III. akarsu turizmi,
- IV. spor ve kongre turizmi

yukarıdaki turizm etkinliklerinden hangileri için daha fazla elverişlidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

ÇÖZÜMLER

DATA YAKINLARI

15. Çözüm

- Trabzon'un sıcaklık ortalamasının Malatya'dan yüksek olması üzerinde denizelliğin etkisi vardır. Yani özel konumun bir sonucudur.
- Trabzon'daki çizgisel hızın Malatya'dan daha az olmasının nedeni enlemdir. Yani matematik konumun bir sonucudur.
- Trabzon'daki kalıcı kar sınırının Malatya'ya göre daha alçaktan başlamasının nedeni enlemdir. Yani matematik konumunun bir sonucudur.

Doğru cevap A seçeneğidir.

16. Çözüm

Yerel saat boylam değerlerine göre belirlenir. Buna göre boylamları arasındaki farkın daha fazla olduğu Balıkesir ve Erzincan illerinde yerel saat farkı diğerlerine oranla daha fazladır. Doğru cevap C seçeneğidir.

17. Çözüm

Türkiye arazisinin engebeli olması ve denizelliğe bağlı olarak kıyılarda nemli iklimin görülmesi Türkiye'nin özel konumu ile ilgilidir. Türkiye Orta kuşakta yer aldığı için kışın cephesel yağışların etkisinde kalır. Bu durum Türkiye'nin matematik konumu ile ilgilidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

TEST 3

1. Çözüm

- 21 Aralık'ta Güney Yarım Küre'de en uzun gündüz yaşandığı için daha güneyde yer alan Antalya'da en uzun gündüz yaşanır.
- Konya diğer illere göre daha doğuda yer aldığı için yerel saati diğerlerinden ileridir.
- Çizgisel hız Ekvator'dan kutuplara doğru azaldığı için daha kuzeyde yer alan Eskişehir'de çizgisel hız daha azdır.
- 21 Haziran'da kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi uzamaktadır. Buna göre daha kuzeyde yer alan Afyon'da gündüz süresi Isparta'dan daha uzundur.

Ancak Eskişehir ve Antalya'nın başlangıç meridyenine uzaklıkları aynı değildir. Çünkü dünya Ekvator'dan şişkin, kutuplardan basık bir şekle sahiptir. Buna bağlı olarak da Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe meridyenler arası mesafe daralır. Aynı meridyen üzerinde yer alan merkezlerin başlangıç meridyenlerine olan uzaklıkları farklılık gösterir. Doğru cevap D seçeneğidir.

2. Çözüm

Yer çekimi Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe artar. III numaralı merkezde yer çekimi V numaralı merkezden azdır. Doğuda yerel saat daha ileridir. IV numaralı merkezde yerel saat ileri II numaralı merkezde geridir. 21 Haziran'da Ekvator'dan kutuplara gidildikçe gündüz süresi uzar. En uzun gündüz I numaralı merkezde yaşanır. Güneş ışınları en eğik açı ile I numaralı merkeze düşer. Sıcaklık ortalamaları; yükselti, enlem, yer şekilleri, karasallık ve denizellik gibi faktörlere göre farklılık gösterir. "Tüm merkezlerde sıcaklık ortalamaları aynıdır." ifadesi yanlıştır. Doğru cevap E seçeneğidir.

3. Çözüm

Türkiye'nin yer şekillerinin farklılık göstermesine bağlı olarak sınırları içerisinde aynı anda farklı iklim özellikleri görülmektedir. Buna bağlı olarak bitki örtüsü çeşitliliği fazla olur. Aynı anda yaz ve kış sporlarına ait turizm faaliyetleri yapılabilir. İklim şartlarının farklı olmasına bağlı olarak sınırları içerisinde farklı yaşam tarzları oluşur. Doğru cevap C seçeneğidir.

4. Çözüm

Boylam, dünya üzerinde herhangi bir yerin başlangıç meridyenine uzaklığının açı cinsinden değeridir. Boylam etkisi, başlangıç meridyeninden doğuya ve batıya doğru gidildikçe meydana gelen değişimleri ifade eder. Boylam zaman kavramı (yerel saat) üzerinde etkilidir. Buna göre E seçeneğinde yer alan "Güneşin doğuş ve batış saatleri" yalnızca boylama bağlı olarak değişim göstermektedir. Doğru cevap E seçeneğidir.

5. Çözüm

21 Aralık tarihinde Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe gece süresi uzar. Sinop Antalya'nın kuzeyinde yer aldığı için verilen seçenekler içerisinde 21 Aralık tarihinde Sinop'ta gece süresi Antalya'dan uzundur. Doğru cevap D seçeneğidir.

6. Çözüm

Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olması ve iki önemli boğaza sahip olması nedeniyle iklim çeşitliliği fazladır. Balıkçılık potansiyeli fazladır. Jeopolitik önemi fazladır. Deniz ulaşımı gelişmiştir. Ancak Türkiye'nin genç ve dinamik bir nüfusa sahip olması coğrafi konumuyla alakalı değildir. Doğurganlık oranının fazla olması ile ilgilidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

7. Çözüm

Aynı boylam üzerinde yer alan merkezlerde gün içerisinde güneşin ufuk üzerinde en yükseğe geldiği anları ortaktır. Buna göre 45° doğu boylamı üzerinde yer alan Iğdır ile bir başka merkezin aynı boylam üzerinde yer aldığına kanıt olarak her iki merkezde de güneşin aynı anda en yüksek seviyeye ulaşması verilebilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

8. Çözüm

- Belirlenen en eski sınırimız İran sınıridir.
  - En uzun kara sınırına sahip olduğumuz ülke Suriye'dir.
  - Habur sınır kapısı Irak sınırimızda yer alır.
  - Ülkemizin batı komşuları Yunanistan ve Bulgaristan'dır.
- Buna göre Ermenistan ile ilgili bir bilgi verilmemiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.

9. Çözüm

Aynı enlem üzerinde yer alan merkezlerin matematiksel iklim kuşağı, güneş ışınlarının geliş açısı, gündüz uzunlukları ve çizgisel dönüş hızları aynıdır. Ancak özel konum şartlarına bağlı olarak iklim özellikleri farklılık gösterir. Doğru cevap B seçeneğidir.

10. Çözüm

Paraleller 180 tanedir. Birbirlerini kesmezler. Ardışık iki paralel arası mesafe 111 km'dir. Ekvator başlangıç paralelidir. Ancak boyları kutuplara gidildikçe artmaz aksine dünyanın şekline bağlı olarak boyları kısalır. Doğru cevap A seçeneğidir.

11. Çözüm

Türkiye'de enleme bağlı olarak güneyden kuzeye doğru gidildikçe güneş ışınlarının geliş açısı küçülür. Güneyden kuzeye doğru gidildikçe cisimlerin gölge boyu uzar. Güneyden esen rüzgârlar sıcaklığı yükseltir. Türkiye'de boylama bağlı olarak ise aynı anda tek ortak saat kullanılır. Bu durumlar Türkiye'nin matematik konumu ile ilgilidir. Türkiye'nin genç oluşumlu bir ülke olması ise özel konumu ile ilgili bir özelliktir. Doğru cevap C seçeneğidir.

12. Çözüm

Bir bölgedeki dağların Güneş ışınlarını alışı yönü veya Güneş'e bakış kısmı bakışı ifade eder. Güney Yarım Küre'de yer alan merkezlerin bakış yönü kuzey; Kuzey Yarım Küre'de yer alan merkezlerin bakış yönü güneydir. Bir dağın kuzey yamacının yıl boyunca güney yamacından daha fazla ısınması bu dağın Güney Yarım Küre'de yer aldığını kesin olarak gösterir. Doğru cevap C seçeneğidir.

13. Çözüm

Türkiye'nin denizlere göre konumu, hangi kıtalar arasında yer aldığı, ticaret yollarına göre durumu ve ortalama yükseltisi Türkiye'nin özel konumunu belirleyen faktörler arasında yer alır. Ancak enlem ve boylam matematik konumu ile ilgili kavramlardır. Doğru cevap C seçeneğidir.

14. Çözüm

Dünya'nın dönüş yönü batıdan doğuyadır. Doğuda yer alan merkezlerin yerel saatleri daha ileridir. Verilen iller arasında Hakkari en doğudadır ve öğle vaktini ilk yaşayan ildir. 21 Haziran tarihinde Ekvator'dan kutuplara gidildikçe gündüz süresi uzar. Hatay en güneyde yer alan merkezdir ve gece süresi en uzun olan ildir. Ekvator'dan kutuplara gidildikçe güneş ışınlarının tutulma açısı artar. Artvin en kuzeyde olan merkezdedir ve tutulma oranı en fazla Artvin'dedir. Doğru cevap A seçeneğidir.

15. Çözüm

- Normalde aynı enlemden yer almalarına rağmen tarım ürünlerinin yükseltisi daha az olan İç Anadolu Bölgesi'nde Doğu Anadolu Bölgesi'nden daha erken olgunlaşmasının nedeni özel konum şartlarıdır.
  - Temmuz ayında yaz mevsiminin yaşanması Kuzey Yarım Küre'de yer almasının bir sonucudur. Yani matematik konumunun bir özelliğidir.
  - Ankara ile Yozgat arasında 2 saat 20 dakikalık zaman farkının olması bu illerin buldukları boylamla alakalıdır. Yani matematik konumunun bir özelliğidir.
- Doğru cevap A seçeneğidir.

16. Çözüm

Uç noktalarına göre Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasında 19 meridyen bulunmaktadır. Bu da doğusu ile batısı arasında 1 saat 16 dakika (19x4=76 dakika) yerel saat farkına neden olmaktadır. Buna göre güneş Ankara'da tepe noktasında iken yerel saat 12.00 olur. Edirne, Ankara'ya göre daha batıda yer aldığı için yerel saatinin daha geri olması gerekir. Arada zaman farkı çok olmadığı için B seçeneğindeki güneşin konumu Edirne iline ait olabilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

ÇÖZÜMLER

14. Çözüm

Orta Kızılırmak Bölümü: İç Anadolu Bölgesi'nin orta kısmını oluşturur. Hasan Dağı, Melendiz ve Erciyes sönmüş volkanik dağların bulunduğu bölümde volkanların çevresindeki verimli topraklar genelde sık nüfuslanmıştır. Doğru cevap C seçeneğidir.

15. Çözüm

Anadolu'nun geçmişten günümüze yerleşme için tercih edilmesinde etkili olan faktörler şunlardır:

- İklim koşullarının ve yer şekillerini elverişli olması
- Tarıma elverişli arazilerin bulunması
- Önemli bir jeopolitik konuma sahip olması
- Üç tarafının denizlerle çevrili olması
- Önemli ticaret yolları üzerinde bulunması

Ancak bitki örtüsünün çeşitli olmasının Anadolu'nun geçmişten günümüze yerleşme için tercih edilmesinde etkisi diğerlerine oranla daha azdır. Doğru cevap D seçeneğidir.

16. Çözüm

Bir yerin nüfus yoğunluğu, o yerin nüfusunun yüz ölçümüne bölünmesi ile bulunur. Buna göre A, B ve C kentlerinin nüfus yoğunlukları oranına bakılarak nüfus miktarı hakkında yorumda bulunulamaz. Çünkü yoğunluk tek başına nüfus miktarını göstermez. Doğru cevap E seçeneğidir.

17. Çözüm

İç göç: Bir ülkenin kendi sınırları içerisinde belirli bir bölgeden başka bir bölgeye gerçekleştirilen göç hareketidir. İç göçün sonuçları şunlardır:

- Ülkede dengesiz bir nüfus dağılışı gerçekleşir.
- Çarpık, düzensiz kentleşme görülür.
- Sanayi tesisleri kent içinde kalır.
- Belediye hizmetleri zaman içinde aksama yaşar.
- Eğitim ve sağlık hizmetleri şehirlerde yetersiz kalır.
- Yatırımlar dengesiz dağılır.
- Tarım alanları ekilmez ve boş kalır. Buna bağlı olarak da tarımsal üretim azalır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

18. Çözüm

Köyaltı yerleşmeleri; yıl boyunca konaklama süresine devamlı veya geçici yerleşmeler şeklinde sınıflandırılır. Bu yerleşmelerin bir kısmı devamlı (mahalle, divan, mezra, çiftlik) bir kısmı ise geçici (yayla, kom, oba, ağıl, dam, bağ evi) yerleşmelerdir. Buna göre seçeneklerde yer alan ağıl yerleşmesi geçici olarak kullanılmaktadır. Doğru cevap D seçeneğidir.

19. Çözüm

Bölgelerin yüz ölçümleri ile nüfus miktarı paralellik göstermez. Eğer öyle olmuş olsaydı yüz ölçümü en büyük olan Doğu Anadolu Bölgesi'nin nüfus miktarı en fazla olması gerekirdi. Ancak nüfus miktarı en az olan bölgemizdir. Doğru cevap E seçeneğidir.

20. Çözüm

Gecekondu ile ilgili olarak C seçeneğinde yer alan "Büyük kentlerin belli bir bölgesinde yoğunlaştığı için altyapı hizmetlerinin buralara ulaştırılması kolay olmaktadır." ifadesi yanlıştır. Çünkü gecekondu yerel yönetimler arasında kaynak ve zaman israfına yol açarlar. Yoksullar kentin kenarlarında genellikle kamuya ait arazilerde yaşarlar ve kentsel hizmetleri yeterince alamazlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

21. Çözüm

Göç sonucunda nüfusu hızla artan şehirlerde plansız yeni yerleşme alanları oluşmaktadır. Haliyle bu alanlara belediye, sağlık, altyapı, ulaşım, eğitim vb. hizmetlerin ulaştırılması konusunda ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Tarımda makineleşme bu sorunlardan biri değildir. Ancak tarımda makineleşmeye bağlı olarak iş gücüne duyulan ihtiyaç azalacağı için göç yaşanmaktadır. Doğru cevap A seçeneğidir.

22. Çözüm

Devletler arası yapılan anlaşma gereği ülke vatandaşlarının karşılıklı olarak yer değiştirmesine mübadele göçü denir. Bu göçü diğerlerinden farklı kılan en önemli özellik zorunlu olmasıdır. 1923 yılında Türkiye ile Yunanistan arasında gerçekleştirilen nüfus mübadelesi bu göçlerin en tipik örneğidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

TEST 3

1. Çözüm

Türkiye'de nüfusun dağılışını etkileyen faktörlerin başında iklim gelmektedir. Sıcaklık koşulları elverişli olan ve yağış alan yerler Türkiye'nin sık nüfuslu alanlarını oluşturmaktadır.

- Türkiye'de nüfus dağılışını etkileyen bir diğer etmen de yer şekilleridir.

Yükseltisi fazla olan yerler, yerleşmeye elverişli değildir. Çünkü yükselti, sıcaklığın düşmesine neden olmakta ve ekonomik etkinlikleri güçleştirmektedir. Engbeli alanlar yerleşmeyi zorlaştırdığı için seyrek nüfusludur. Nüfusunun önemli bir kısmı engebenin az olduğu yerlerde toplanmıştır.

- Günümüzde nüfus dağılışına etkili olan en önemli beşeri etmen ise sanayileşme ve ulaşım'dır. Nüfusumuzun önemli bir kısmı sanayi merkezlerinde ve ulaşım faaliyetlerinin gelişmiş olduğu alanlarda toplanmıştır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

2. Çözüm

İç göçler, ülke sınırları içerisinde yapılan göçleri kapsamaktadır. Türkiye'de göçler; kırsal kesimden büyük kentlere, iç kesimlerden kıyılara, doğudan batıya, yükseltinin fazla olduğu yerlerden az olduğu yerlere ve doğal nüfus artış hızının fazla olduğu yerlerden az olduğu yerlere doğru yapılmaktadır. Doğru cevap A seçeneğidir.

3. Çözüm

Günümüzde genellikle sanayinin geliştiği bölgelerde nüfusun yoğunlaştığı görülür. Bu durumun ortaya çıkmasında sanayi sektöründe iş gücüne duyulan ihtiyacın fazla ve bu alanlarda yaşam standartlarının en üst seviyede olması etkili olmuştur. Doğru cevap A seçeneğidir.

4. Çözüm

Türkiye'de gelişmişlik seviyesinin yükselmesi ve sağlık sektöründeki gelişmelere bağlı olarak ölümler azalmıştır. Bu nedenle yaşlı nüfus oranı giderek azalmaz. Aksine giderek artar. Doğru cevap A seçeneğidir.

5. Çözüm

Kars, Siirt, Gümüşhane ve Bayburt illerinde gelişmişlik seviyesinin az olmasına bağlı olarak buralar Türkiye'nin en fazla göç veren illerindedir. Buna göre bu illerin göç vermesinde; tarım alanlarının miras yoluyla paylaşılması, işsizlik oranının artması, tarımdan elde edilen gelirin azalması ve nüfusun hızla artması etkili olmuştur. Ancak eğitim ve sağlık koşullarının iyileşmesi bu illerin göç vermesi için alınan bir önlemdir. Doğru cevap E seçeneğidir.

6. Çözüm

Bazı illerde ekonomik imkânsızlıkların yetersizliğinden dolayı erkek nüfus, çalışma amacıyla bulunduğu yeri terk ederek göç etmek zorunda kalır. Bu durumun yaşandığı yerlerde kadın nüfusun erkek nüfusundan daha fazla olduğu görülür. İzmir, Bursa, İstanbul ve Adana gibi illerde iş imkânının fazla olmasına bağlı olarak erkek nüfus fazla iken, Rize'de iş imkânlarının az olmasına bağlı olarak erkek nüfus göç ettiği için kadın nüfus daha fazladır. Doğru cevap D seçeneğidir.

7. Çözüm

Türkiye'de akarsu boyları ve delta ovaları verimli toprakların ve su kaynaklarının bulunmasına bağlı olarak nüfusun yoğun olduğu yerlerdir. Ana yolların kavşakları ulaşımın gelişmiş olmasına bağlı olarak nüfusun yoğun olduğu yerlerden biridir. Ancak karstik araziler eriyebilir kayaçların yaygın olması ve engbeli yer şekillerinden dolayı seyrek nüfuslu alanlardır. Dağlık alanlar ise yükselti ve engebenin fazla olmasına bağlı olarak nüfusun seyrek olduğu yerlerdir. Doğru cevap E seçeneğidir.

8. Çözüm

Plansız kentleşme, toplumda mutsuzluğa, çevre ve görüntü kirliliğine, tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin tahribine ve yok olmasına, verim kaybına, hizmetlerin aksamasına, hava kirliliğine, trafik ve çevre sorunlarına, sanayi kuruluşlarının kent içinde kalmasına neden olmaktadır. Ancak hizmet sektöründe çalışan nüfusun artmasına veya azalmasına etki etmez. Doğru cevap D seçeneğidir.

9. Çözüm

Mevsimlik göçlere tarımsal faaliyetler amacıyla Çukurova'ya pamuk hasadına, Ordu ve Giresun'a fındık, Niğde ve Afyon'a patates, Rize'ye çay toplamaya, Akdeniz ve Ege kıyılarında turizm sektörüne yönelik tesislerde ve inşaat sektöründe çalışmak için büyükşehirlerde giden işçiler örnek verilebilir. Ancak Sivas mevsimlik göç alan yerlerden biri değildir. Doğru cevap D seçeneğidir.

10. Çözüm

Ülkemizde dağlık ve engbeli, tarım alanlarının sınırlı ve ulaşımın zorlaştığı yerlerde nüfus seyrek. Buna göre Hakkari ilinde yükselti ve engebenin fazla olmasına bağlı olarak nüfus yoğunluğu daha azdır. Doğru cevap E seçeneğidir.

11. Çözüm

Kırsal yerleşmelerde konut yapımında;

- Akdeniz Bölgesi (I) ve Doğu Anadolu Bölgesi'nde taş,
  - İç Anadolu Bölgesi (II) ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde toprak (kerpiç),
  - Karadeniz Bölgesi'nde (III) ahşap malzeme kullanılır.
- Doğru cevap B seçeneğidir.

12. Çözüm

Nüfus sayımları; erkek - kadın nüfusu belirlemek, nüfus artış hızını belirlemek, kırsal - kentsel nüfusu belirlemek, nüfusun bölgelere göre dağılımını belirlemek, nüfusun yaşlara göre dağılımını belirlemek, aritmetik nüfus yoğunluğunu belirlemek ve çalışan nüfusu belirlemek için yapılır. Ancak nüfus sayımlarıyla turizm gelirleri tespit edilemez. Doğru cevap B seçeneğidir.

13. Çözüm

I. Volfram; Türkiye rezervinin tamamı Bursa Uludağ'dan çıkarılır. (Marmara Bölgesi)

II. Boksit; Akseki - Antalya, Milas - Muğla, Payas - Hatay (Akdeniz Bölgesi), Seydişehir - Konya (İç Anadolu Bölgesi), Kokaksu - Zonguldak'da (Karadeniz Bölgesi) çıkarılır.

III. Kükürt; Isparta - Keçiözü (Akdeniz Bölgesi) ile Denizli - Sarayköy'de (Ege Bölgesi) çıkarılır.

IV. Bakır; Elazığ - Maden (Doğu Anadolu Bölgesi), Diyarbakır - Ergani (Güneydoğu Anadolu Bölgesi), Kastamonu - Küre, Artvin - Murgul, Rize - Çayeli'nde (Karadeniz Bölgesi) çıkarılır.

Doğru cevap B seçeneğidir.

14. Çözüm

Yıllık yağış miktarının en az olduğu bölge İç Anadolu Bölgesi'dir. Ancak Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin yazın Basra Termik Alçak Basıncı'nın etkisinde kalması ve buharlaşmanın fazla olması yazın kuraklığın fazla olmasına neden olmaktadır. Doğru cevap E seçeneğidir.

15. Çözüm

Erzurum - Kars Bölümü'nde yükselti fazla olduğu için sıcaklık ortalaması düşüktür. Bu durum yağın erimesini geciktirmektedir. Doğru cevap E seçeneğidir.

16. Çözüm

Yükseltinin fazla, yer şekillerinin ise engebeli olduğu alanlarda akarsu vadileri dar ve derindir. Buna göre Hakkari Bölümü'nde yükselti ve engebenin fazla olmasına bağlı olarak akarsuların vadileri daha dar ve daha geniştir. Doğru cevap B seçeneğidir.

17. Çözüm

Yamaç Yağışı: Bir yamaç boyunca yükselen nemli havanın kütesinin yamaçta oluşturduğu yağış şeklidir. Ülkemizde Karadeniz ve Akdeniz'deki dağların denize bakan yamaçları çok yağış almaktadır. Doğru cevap C seçeneğidir.

18. Çözüm

Pirinç (çeltik), yüksek sıcaklık ve bol su isteği olan bir bitkidir. Doğu Karadeniz Bölümü Türkiye'nin en sulak yeri olmasına rağmen yaz mevsiminde sıcaklıkların yetersiz olmasından dolayı pirinç tarımına uygun değildir. Doğru cevap D seçeneğidir.

19. Çözüm

Asıl Ege Bölümü'nde; yağ, sigara, konserve, et ve süt ürünleri, pamuklu dokuma, deri işleme, petrol rafineri, gübre, otomotiv, demir - çelik gibi sanayi kolları gelişmiştir. Verimli alüvyal toprakların bu bölümde bulunması tarımın da gelişmesini sağlamıştır. Bu nedenle Asıl Ege Bölümü'nün kalkınmasında hem tarım hem de sanayi faaliyetleri birlikte etkili olmuştur. Doğru cevap B seçeneğidir.

20. Çözüm

İç Anadolu Bölgesi yüksek dağlarla çevrili olduğu için; yıllık yağış miktarı azdır. Akarsular, sularını denize ulaştıramadığı için kapalı havzalar bulunur. Yağışın az olması nedeniyle bozkırlar geniş yer kaplar ve toplu yerleşmeler yaygın olarak görülür. Doğru cevap D seçeneğidir.

TEST 4**1. Çözüm**

Ayçiçeği en fazla Marmara'da yetiştirilir (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli). Nüfus yoğunluğu, şehirleşme oranı ve sanayi faaliyetlerinin en fazla olduğu bölge de Marmara Bölgesi'dir. Ancak enerji üretiminde ilk sırada yer almaz. Daha çok sanayi tesislerinin burada olmasından dolayı enerji tüketimi bu bölgede fazladır. Doğru cevap A seçeneğidir.

2. Çözüm

Taş kömürü çıkarımı, çay ve fındık üretimi, bulutlaşma ve kimyasal çözülme, heyelan olayı en fazla Karadeniz Bölgesi'nde görülür. Ancak Karadeniz Bölgesi sel rejimli akarsuların en fazla olduğu bölge değildir. Sel rejimli akarsular İç Anadolu Bölgesi'nde daha fazla görülür. Doğru cevap C seçeneğidir.

3. Çözüm

Obruk ve mağaralar karstik aşınım şekilleridir. Buna göre Cennet ve Cehennem obrukları ile Karain ve İnsuyu mağaralarının Akdeniz Bölgesi'nde olması bu bölgede karstik arazilerin geniş yer tuttuğunu gösterir. Doğru cevap B seçeneğidir.

4. Çözüm

Doğu Karadeniz kıyılarından Erzurum - Kars Bölümü'ne doğru gidildikçe; nem oranı, yağış miktarı, kimyasal çözülme ve orman varlığı artar. Ancak sıcaklık farkı artmaz. Aksine nem oranı fazla olduğu için sıcaklık farkı azalır. Doğru cevap B seçeneğidir.

5. Çözüm

Yer şekillerinin sade olduğu alanlarda tarımda makine kullanımını fazladır. Ancak arazinin engebeli olduğu alanlarda tarımda makine kullanılmadığı için daha çok hayvan gücünden yararlanır. Doğru cevap B seçeneğidir.

6. Çözüm

Hakkari Bölümü'nün büyük bir kısmı dağlık ve engebeli bir arazide oluşmaktadır. Tarım arazileri dar ve parçalıdır. Sanayi faaliyetleri pek fazla gelişmemiştir. Bu nedenle Türkiye'nin seyrek nüfuslu yerlerinden biridir. Doğru cevap E seçeneğidir.

7. Çözüm

Burdur Gölü büyüklüğü açısından Türkiye'de yedinci sırada olup tektonik bir göldür. Göçmen kuşların önemli uğrak alanlarından biri olan gölün su seviyesi son zamanlarda önemli miktarda azaldığı için alanı daralmıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.

8. Çözüm

Güneydoğu Anadolu Bölgesi petrol çıkarımında ilk sıradadır (Batman). Sıcaklıkların yüksek olması ve Basra Termik Alçak Basıncı'nın etkili olması nedeniyle buharlaşmanın en fazla olduğu bölgedir. Yüz ölçümü küçüktür. Ancak bölgede termik enerji üretimi fazla değildir. GAP'ın devreye girmesi ile birlikte hidroelektrik enerji üretimi daha fazla olmuştur. Doğru cevap D seçeneğidir.

9. Çözüm

Doğu Anadolu Bölgesi'nin kuzey - güney doğrultusu fazladır. Bu durum bölge üzerinden geçen enlem sayısının fazla olmasına yol açmıştır. Buna göre Türkiye'nin deniz seviyesine indirgenmiş bir izoterm haritasında enleme bağlı olarak Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki sıcaklık farkı diğer bölgelerden daha fazla olur. Doğru cevap C seçeneğidir.

10. Çözüm

Doğu Anadolu Bölgesi'nde engebenin fazla olması ekili dikili alanların dar olmasına, akarsuların hızlarının fazla olmasına, akarsuların derin vadiler olmasına ve kısa mesafelerde sıcaklıkların değişmesine neden olmaktadır. Ancak volkanik göller, volkanik faaliyetlerle birlikte çanaklarda su birikmesiyle oluşur. Yani oluşumunda engebenin bir etkisi yoktur. Doğru cevap E seçeneğidir.

11. Çözüm

Güneydoğu Anadolu Bölgesi, büyük bir tarım potansiyeline sahiptir. Bölgenin geniş toprakları, makineli tarıma elverişlidir. Ancak tarımda karşılaşılan en önemli sorun, su yetersizliğidir. GAP'ın tamamlanmasıyla sulanabilecek alanlar genişlediği için tarım son zamanlarda önemli oranda gelişme göstermiştir. Doğru cevap D seçeneğidir.

12. Çözüm

Karadeniz Bölgesi'nde akarsulardan kaynaklanan aşındırma ve taşıma olaylarının fazla olmasının nedenleri A, C, D ve E seçeneklerinde verilen olaylardır. Akarsulardan kaynaklanan aşındırma ve taşıma olaylarının fazla olmasının sonucunda ise akarsuların denize döküldüğü Orta Karadeniz Bölümü'nde delta ovaları oluşturmuştur. Doğru cevap B seçeneğidir.

13. Çözüm

Heyelan set gölleri, heyelan sonucu dağların yamacından kopup gelen kütlelerin özellikle derin vadilerin önünü kapaması sonucu oluşur. Kuzey Anadolu'da yağışların fazla, yer şekillerinin ise engebeli olması Rize, Trabzon ve Artvin gibi illerde heyelan olayının fazla yaşanmasına neden olur. Bu durum da heyelan set göllerinin yaygın olmasını sağlar. Doğru cevap B seçeneğidir.

14. Çözüm

Kış turizmi odağında kayak sporunun bulunduğu ve buna uygun karlı ve eğimli alanlara yapılan seyahatleri, konaklama ve diğer hizmetlerden yararlanmayı kapsayan faaliyet ve ilişkilerin bütünüdür. Akdeniz Bölgesi'nde sıcaklıkların fazla olması, yükseltinin çok fazla olmaması ve kar yağışlı gün sayısının az olması nedeniyle kış turizmi çok fazla gelişme gösterememiştir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Dijital Eğitim Platformu (www.datakpss.com)

Bu kitabı alan her aday, www.datakpss.com dijital eğitim platformunu ücretsiz kullanabilir.

www.datakpss.com adresine üye olduktan sonra "Aktivasyon kodu gir" kısmına kitapta yer alan aktivasyon kodunu girerek aktive edebilir.*

Bu aktivasyon ile;

- 5 Deneme sınavı,
- 1001 Soru çözüme,
- Yapay zekâ destekli istatistiksel raporlar alma

gibi birçok özelliğe sahip olacaktır.

Whatsap: 0 (542) 262 03 37

* Kullanım süresi 1 yıldır.

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 29 95 - WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

